

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Paraenesis De Eleemosyna

Alardus <Aemstelredamus>

[Köln], 1545

VD16 A 1250

Appendix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63012)

DE ELEEMOSYNA.

mina terræ concredunt, idque cum uoluptate faciunt, spe maiora recipiendi se solantes: & quamuis sciant, quod aeris intemperies, nonnunquam & terræ sterilitas, & alia multa accidentia, ut locustarū exercitus, & rubiginis insidiæ, spe excidere faciāt, attamen bona spe sese alentes, ea quæ in promptuarijs collecta, terræ concredunt. Multo magis nos quæ absque usu recondita sunt, dispergere in pauperum usus & educationem conuenit. Hic nunquā spes eluditur, neque timenda aliqua terræ sterilitas. In festis mercatibusque nemo angitur sua pro mercibus dare, quantoque fuerint preciosiores, tanto magis gaudet, & quam accipiat præcellentiores. At tu aurum, & possessiones distribuere, præterea lapidem & terram pro æterna dare felicitate grauaris. Si magistratus in theatris, mimis, & athletis, & gladiatoribus, alijsque huiusmodi generibus hominum totum pene patrimonium suū largitur ac perdit, ut unius horæ fauorem uulgi acquirat, nihil sibi ulterius profuturū. Tu dubitas & cunctaris munificas esse in huiusmodi largitiōibus, in quibus iudex residet deus, fauentium & acclamantium uulgus est angeli. Vbi omnes qui à seculo fuerunt sancti, laudatores & prædicatores tui sunt, ubi laus & fauor non simul cum die cessat, sed cum seculis permanet. Vide Ambrosium in sermone 81.

Appendix.

NON hic prætereundum quod maxime admonitum oportuit, quanquam doctioribus paulo incognitum non est, ut agricola si erassum &

DE ELEEMOSYNA.

pinguem agrum inueniat, nihil sui officij Intermit-
tit, sulcos fecat, aratrū ducit, sentes excindit, largi-
ter seminat, spe pascitur, quotidie agri fertilitatem
considerans, sementis geminæ segetes & messem
expectat. Ita & nos cum uiderimus idoneos adesse
pauperes, & ipsi quoque maiori alacritate atque
promptitudine (quantum facultas suppetit) in com-
modum egenorum, dei que gloriam plurimum ero-
gare debemus. Quemadmodum uniuersum semen,
non in unum aut alterum angulum, sed in omnes p-
mollitos fouendū est sulcos, longe lateque abden-
dū. ita eleemosyna. Dispersit dedit pauperibus. 2.
Corinth. 8. Vt semen sparsum cautius occultitur: ita
non conuenit ad ostentationem fieri eleemosynam,
Matth. 6. Ecclesiastici 29. Conclude eleemosynam
in corde pauperis, & hæc pro te exorabit ab omni
malo. Veluti agricola ubi uidet terram feracem, bo-
namq; libens semina deponit, lucri expectatiōe ex-
citatus. Ita in bonos iuxta ac pios potissimum ero-
gāda est eleemosyna. Thobix 2. Vade & adduc ali-
quos de tribu nostra timentes deum. Ecclesiast. 12.
Benefac iustis, & inuenies retributionem. Chryso-
stomus in opere imperfecto homilia 26. Da bono,
& non receperis peccatorem: benefac humili, & nō
dederis impio, prohibe panes illi dare, Eccle. 12.
Quando non habet agricola quod unice desiderat,
fecundum solum, ni id qualecunq; offertur semi-
nat. Sic si nullus alius nisi mendicus plane impro-
bus occurrat, occurrat autem, imo uero opploret,
aut qua est impudentia urgeat, quicquid in paupe-
res promiscue mini strandum relictum est, imper-

DE ELEEMOSYNA.

rias necesse est. Chrysoftomus homilia in epistola ad Hebræos 11. Hinc modis omnibus explodenda est illa Plauti in Trinūmo, minus quam iuxta sententiam, De mēdico, inquit, male meretur q̄ ei dat q̄d edat aut bibat. Nā & illud quod dat p̄dit, & illi producit uitā ad miseriam. Quemadmodum maiore prouentu exuberat terra fertilis quam arida: Ita infinitis partibus utilior est eleemosyna exhibita iusto habenti spiritus pinguedinem, quam arido peccatori, carenti (dicam eū Theologice quo dicam melius) gratia gratum faciente. Ut semen ex pluuiæ irrigatione plurimum accipit incrementi, sic eleemosyna ex tradentis sympathia condolentiaque, & lachrymis longe maioris est efficacix pariter & meriti. Esaiæ 58. Dum effuderis esurienti animam tuam, &c. 2. Corinth. 8. Qui quidem non solum facere, uerum etiam uelle iam cepistis anno superiore. Veluti semen terræ concreditum, non perditur, tametsi perditum esse uideatur, uerum multiplicatur, & affatim q̄dem multiplicatur. Ecclesiast. 29. Perde pecuniam propter fratrem & amicum, & nō abscondas illam sub lapide in perditionem, & postea resurget & retribuet illis retributionem unicuique in caput illorum. Ita eleemosyna. 2. Corint. 9. Qui sementem facit parce, is parce messurus est. Quemadmodum preciosissima quæq; superiore anno seminata, fere non nisi sequenti messe colliguntur: uilissima uero eodem quo seruntur anno. sic eleemosyna charitate suppeditata in alio seculo fructificat, & quidem uberrime. In mortali uero tantum non hic pensatur, Ut semē congelatum, hoc est,

D E E L E E M O S Y N A .

gelu obduratum, atq; adeo mortuum, & quā diu-
 tissime remoratum, uberores parit prouentus. Ita
 eleemosyna non remetiens temporalem remunera-
 tionem, sed tribulationem, sed calamitatem, eternū
 æternæ hæreditatis fructum atq; eum copiosissi-
 mum rependet. Cyprianus sermone de eleemosy-
 na. Cyprianus libro 3. ad Quirinum capite. 1. Augu-
 stinus libro. 21. de ciuitate dei, capite ultimo. Augu-
 stinus de uerbis domini secundum Matth. sermo. 5.
 in Lucam cap. 25. Augustinus de ciuitate dei libr. 9.
 cap. 5. Item 10. cap. 6. Augustinus homilia 30. in illud
 Aggæi, Merum est aurum &c. Augustinus de ope-
 re monachorum, cap. 16. & 26. Augustinus in En-
 chiridio ad Laurentium, cap. 72. 73. 84. 75. Augusti-
 nus in Psal. 38. Idem in psal. 135. Augustinus in psal.
 111. super Iohannem producens fœnum & herbam
 seruituti hominum. Ambrosius 2. lib. officiorum
 cap. 16. Gregorius 20. Moral. cap. 100. 7. Hierony-
 mus in prima Hedibæ quæstione, ubi explicat bea-
 tus qui intelligit super egenum & pauperem. Hie-
 ronymus in epistola ad Panmachium super obitu
 Paulinæ uxoris. Hieronymus in Epitaphio Paulæ
 matris ad Eustochium uirginem. Hieronymus in
 cōmentarijs ad Galat. cap. 6. diem perdidit. Et Ori-
 gines homilia super Numeros. 17. 23. & 24. Ori-
 gines in Matth. homilia 34. Chrysostomus in Gene-
 sim homilia 19. 39. & 34. & 41. 42. & 49. & 44. 37.
 Chrysostomus in Matth. homilia 5. & 15. Item 19.
 51. 57. & 78. Chrysostomus in opere imperfecto ho-
 milia 26. Chrysostomus ad Hebræos homilia 11.
 Chrysostomus in posteriorem ad Timoth. homil. 1.

DE ELEMOSYNA.

Chrysoſtomus in Iohannem, homilia 18. 24. 50. 72. 73. 80. 84. Chryſoſtomus in dictum, Oportet eſſe heredes, Iucundus homo qui miſeretur, Pſal. 111. Laſtantius libro 6. cap. 11. & 13. libro 4. Sententiarum. diſtinct. 15. Hadrianus pontifex in medio circiter nonæ quæſtionis quot libeticæ. D. Erasmus in colloquio religioſorum. Philippus Melant. in libello de eccleſiæ autoritate, & de uotorum ſcriptis, loquens de Cypriano in libello de eleemoſyna, inquit, peccata ante baptiſmum commiſſa, remitti propter Chriſti paſſionem, ſed poſt baptiſmum quærendū eſſe aliam remiſſionem per eleemoſynas. Demiror ego quid ſit in cauſa, cur ſic taxet Cyprianum, quā nemo catholicorum non probat iſtā Cypriani ſententiam, utpote in qua nulli non decantariſſimā explicat differentiam, quæ eſt inter remiſſionem peccatorum quæ ſequuta ſunt baptiſma, & quæ præcedunt. Nam mors Chriſti in plenitudine applicatur baptiſmatis, & lapſus à baptiſmo eger planctu, gemituque, teſte Ambroſio: Facilius eſt inuenire innocentem quā uere pœnitentem. Vide Auguſtinum in epiſtola ad Macedonium, & eundem de pœnitentiæ medicina. Id quod repetit idem Cyprianus in libro de lapſis. Hæc ſunt, inquit Philippus, plena abſurditatis, quæ admonitus haud dubie correxiſſet. Cypriano ſcilicet defuit Philippo corrector, qui in hoc martyre tanquam abſurdiffimū carpit, quod nemo orthodoxorū non probat. Vnde Hieronymus ad Lucam: Inter omnes qui tuto leguntur, & in quibus pietas fidei non uacillat, nomi

DE ELEEMOSYNA,

nat Cyprianum, dicens Athanasij epistolam, Cypriani opuscula, Hilarij libros inoffenso percurrat pede. Inter remissionem peccatorum quæ fit baptismo, & quæ per pœnitentiam post lapsum à baptisimi innocentia: non quo in utrisque nō ualeat Christi mors & passio, sed differenter, quia passio Christi & mors in sua plenitudine applicatur baptizato, non autem lapsō post baptismum: qui enim baptizatur, eo ipso Christo commoritur & consepelitur, ad Romanos 6. & Hebræ. sexto. sed lapsus pœnitens opus habet planctu, gemitu, labore, & sudore, & totius uitæ exomologesi, ut recuperet quod perdidit. Hoc uult Cyprianus, hoc Tertullianus in libro de pœnitentia, hoc Chrysostomus, hoc Ambrosius, propterea enim dixit se facilius inuenisse qui seruaret innocentiam, quàm qui rite ageret pœnitentiam. Hoc Augustinus in libro de medicina pœnitentiæ, hoc in epistola ad Macedonium. Quâuis, inquit, in ecclesia locus humillime pœnitentiæ talibus nō concedatur. Et infra explicans ea quibus placatur deus, etiam ab eis qui lapsi sunt post peractam solennem pœnitentiam loquens in personam talium: Si me, inquit, ab hac nequitia reuocatis, dicite utrum mihi aliquid pro sit ad uitam futuram, si in ista uita illecebrosissimæ uoluptatis blandimenta contempsero, si libidinum incitamenta frenaue-ro, si ad castigandum corpus meum multa mihi etiam licita subtraxero, si me pœnitendo uehementius quàm prius excruciauerō, si miserabilius ingemuero, si fleuero uberius, si uixero melius, si pau-

DE ELEEMOSYNA.

peres sustentauero largius, si charitate quæ operit multitudinem peccatorum, flagrauero ardentius. Quis nostrum ita desipit, ut huic homini dicat, nihil tibi proderunt in posterum, uade saltem uite huius suauitate frueris. Auertat Deus tam immanem sacrilegamque dementiam. Quamuis ergo caute, salubriterque prouisum sit, ut locus illius humillimæ pœnitentiæ semel in ecclesia cõcedatur, ne medicina uilis minus utilis esset egroris, q̄ tanto magis salubris est, quanto minus contemptibilis fuit. Quis tamen audet dicere deo, &c.

Eccenon solus Cyprianus ignorauit mysterium nouæ iustificationis, sed & Ambrosius & Augustinus, reliquique Orthodoxi ad unum omnes: qui non fuerãt audituri correctorem ac castigatorem, loquuntur enim securissime, constantissime, apertissime, sicut de re compertissima.

Peculiares aliquot eleemosynarum commoditates.

CHrysostronus ad populum Antiochenum. Quod ars sit eleemosyna, homilia tricesima tertia. Si enim artis est propriũ ad aliquã utilitatem peruenire, eleemosyna uero nihil est utilis, clarum est profecto, quod ars & omnium artiũ est optima. Non em̄ nobis cõficit calciameta, neq; uestimenta contexit, ne has luteas domos ædificat. Verum & æternam ministrat uitam, ex mortis manibus eripit, & in utraq; uita claros exhibet, & man